

Van Reest, R., *De grote Verwachting*, Uitgeverij Den Hertog, Houten 2022, 382 blz., prijs € 23,90, paperback.

De wereld is op zoek naar invulling van de leegte die ze voelt. Rudolf van Reest (pseudoniem voor Karel Cornelis van Spronsen) schetst in zijn boek 'De grote verwachting' hoe drie personages elk op hun eigen manier omgaan met het invullen van die leegte en welke verwachting zij hierbij hebben. Het boek is in 1954 al uitgekomen, maar in deze herdruk is de spelling en interpunctie aangepast. Daarnaast is de omslag er mijns inziens ook op vooruit gegaan.

De door Van Reest beschreven geschiedenis speelt zich af rond het begin van onze jaartelling. Jacob de herder, Jochanan het hoofd van de synagoge en tegelijkertijd groot voorstander van de Helleense cultuur en koning Herodes worden elk op hun eigen manier en in hun eigen context geïntroduceerd. Hierbij wordt de tegenstelling tussen Herodes als Edomiet (en daarmee afstammeling van Ezau) en het Joodse volk (afstammeling van Jakob) duidelijk weergegeven in de manier waarop zij handelen.

Met dat het verhaal vordert, merk je aan alles dat de spanning steeds verder toeneemt. Het volk Israël snakt naar verlossing. De roep om de Messias klinkt herhaaldelijk (82). Ook koning Herodes hoort die roep. Bij hem roept dit echter geen verlangen, maar afgunst op. In zijn angst probeert hij de Joodse bevolking zo ver mogelijk van die verwachting af te brengen. Dit doet hij heel slim door in te spelen op de jongeren van het Joodse volk en hun cultuur te vermengen met de Griekse en Romeinse cultuur. Zoals zijn raadgever in het boek zegt: "De godsdiensten zijn een kracht die men moet benutten, nóóit bestrijden" (85).

In deze context vindt de geboorte van de Messias plaats. Alles komt samen als de hemel opengaat en de engelen beginnen te zingen. Jacob is erbij, hij hoort hun stemmen, hij voelt hun aanwezigheid. Hij ziet het Kindje, in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.

Het is duidelijk te merken dat Van Reest verstand heeft van de cultuur waarin dit alles plaatsvond. Zo beschrijft hij uitgebreid de tempelcultus van die tijd en het belang van het offeren hierbij. Daarnaast is het boek rijkelijk doorspekt met bijbelteksten. Niet alleen rondom de geboorte van de Heere Jezus, maar ook in het alledaagse zie je gelijkenissen met bijbelse teksten terug. Zo beschrijft hij bijvoorbeeld "de eerste wolkjes, niet groter dan de hand van een man" (120), wat duidelijk verwijst naar Elia.

Voor mensen die zich graag goed vasthouden aan de bijbelse lijn van de verhalen rondom de geboorte kunnen sommige overgangen in het boek onwennig aanvoelen of lijken er gedeeltes te missen. Zo springt het verhaal na de verschijning van de engel Gabriël aan Zacharias gelijk over naar de aankomst van Jozef en Maria in Bethlehem. Jozef en Maria worden duidelijk niet als hoofdpersonen aangewezen, het gaat veel meer om de context van de tijd waarin dit alles plaatsvond. Daarom voelde deze overgang voor mij bij het lezen niet storend, maar werkte het juist veel meer opbouwend toe naar het moment dat de grote Verwachting komt.

In het boek merk je ook dat Van Reest een kritische blik naar christenen niet uit de weg gaat. Hij wijst op de manier waarop de farizeeën zich zo krampachtig vasthielden aan hun wetten en regels: "Het is verstandswerk, waar het hart buiten blijft" (171). Ze benadrukten het houden van de wet zo erg, dat ze helemaal niet klaar waren voor de komst van de Messias. En al helemaal niet voor een Kindje dat niet eens in Jeruzalem geboren zou zijn. Verliezen wij ons soms ook niet al te veel in uiterlijkheden, in plichtmatigheden? Blijf met open blik kijken. Blijf verwachten. Alleen zo kun je openstaan voor het ontvangen en zien van de Messias.

Ook al zijn de kerstdagen achter de rug, dit boek is zeker aanbevelingswaardig om met een andere, verfrissende blik naar het kerstverhaal te kijken!

Loïs van Engelen

